ഘാന, ഐവറി കോസ്റ്റ്, എത്യോപ്യ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കുള്ള EAM സന്ദർശനം (2026 ഒക്ടോബർ 6–10)

വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡോ. എസ് ജയശങ്കർ ഘാന, ഐവറി കോസ്റ്റ്, എത്യോപ്യ എന്നിവിടങ്ങളിൽ 2026 ഒക്ടോബർ 06-10 തീയതികളിൽ ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി.

ഘാന

2. സന്ദർശന വേളയിൽ, EAM പ്രസിഡന്റ് ജോൺ ഡ്രാമാനി മഹാമയെ സന്ദർശിക്കുകയും പ്രസിഡന്റ് ദ്രൗപദി മുർമുവിന്റെയും പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെയും ഊഷ്മളമായ ആശംസകൾ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. 2025 ജൂലൈയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെ ഘാന സന്ദർശനത്തെത്തുടർന്ന് ഇന്ത്യ-ഘാന പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ ശക്തമായ മുന്നേറ്റത്തെക്കുറിച്ച് ഇരു നേതാക്കളും ചർച്ച ചെയ്തു. EAM ഘാനയുടെ വിദേശകാര്യമന്ത്രി സാമുവൽ ഒകുഡ്സെറ്റോ അബ്ലാകപയുമായി ഉഭയകക്ഷി ചർച്ച നടത്തി; വ്യാപാരം, നിക്ഷേപം, വികസന പങ്കാളിത്തം, ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽസ്, ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, പ്രതിരോധം, സാങ്കേതികവിദ്യ, ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എന്നീ മേഖലകളിലെ സഹകരണം ഇരുവരും അവലോകനം ചെയ്തു. പടിഞ്ഞാറൻ ആഫ്രിക്ക, ECOWAS, ആഫ്രിക്കൻ യൂണിയൻ, UN പരിഷ്കരണം, ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ സഹകരണം എന്നിവയെക്കുറിച്ച് അവർ അഭിപ്രായങ്ങൾ കൈമാറി. ഇന്റീരിയർ, വിദ്യാഭ്യാസം, ഫിഷറീസ്, അക്വാകൾച്ചർ, ടൂറിസം, കൾച്ചർ, ക്രിയേറ്റീവ് ആർട്ട്സ് എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ ചുമതലയുള്ള മന്ത്രിമാരുമായും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. EAM ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങളുമായും ITEC സ്കോളർമാരുമായും പൂർവ്വവിദ്യാർത്ഥികളുമായും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

3. സംയുക്ത മാധ്യമ കൂടിക്കാഴ്ചയിൽ, നഷ്ടപരിഹാരത്തിലൂടെയുള്ള നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിലും സാംസ്കാരിക വസ്തുക്കൾ തിരികെ ലഭ്യമാക്കുന്നതിലും ഘാന കാഴ്ചവെച്ച നേതൃത്വത്തെ, പ്രത്യേകിച്ച് ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ പൊതുസഭാ പ്രമേയം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിൽ വഹിച്ച പങ്കിനെ, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അഭിനന്ദിച്ചു. ഇന്ത്യയുടെ G20 അധ്യക്ഷതാകാലയളവിൽ ആഫ്രിക്കൻ യൂണിയന് G20-യിൽ സ്ഥിരാംഗത്വം നേടിക്കൊടുക്കുന്നതിൽ ഇന്ത്യ വഹിച്ച ക്രിയാത്മകമായ പങ്കിനെയും നൽകിയ സംഭാവനകളെയും

ഘാന അംഗീകരിച്ചു. അക്കാദമിക്, ശാസ്ത്രീയ ഗവേഷണ, ശേഷി വികസന സഹകരണം, കാർഷിക ഗവേഷണം, വിദ്യാഭ്യാസം എന്നീ മേഖലകളിൽ ഇരുപക്ഷവും രണ്ട് ധാരണാപത്രങ്ങളിൽ ഒപ്പുവെച്ചു. "ഏക് പേഡ് മാ കേ നാം", "ട്രീ ഫോർ ലൈഫ്" സംരംഭങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകിക്കൊണ്ട് വിദേശകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിൽ EAM, FM അബ്ലാകപ എന്നിവർ പ്ലുമേരിയ വൃക്ഷത്തൈ നട്ടു. "ഇന്ത്യ, ഘാന, ഗ്ലോബൽ സൗത്ത്" എന്ന വിഷയത്തിൽ ഘാന ഫോറിൻ സർവീസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുകയും, കപാമെ എൻക്രുമ മെമ്മോറിയൽ പാർക്ക് സന്ദർശിക്കുകയും, ഇന്റർനാഷണൽ ബിഗ് ക്യാറ്റ് അലയൻസിലേക്കുള്ള ഘാനയുടെ അംഗീകാരപത്രം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭാവി സഹകരണത്തിനായുള്ള മുൻഗണനാ മേഖലകളായി മരുന്ന്-ആരോഗ്യ മേഖല, ഖനനം, പ്രതിരോധം, റെയിൽവേ, ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, കാർഷിക യന്ത്രവൽക്കരണം, മൂല്യവർദ്ധനവ്, വ്യവസായവൽക്കരണം, തൊഴിലവസര സൃഷ്ടി എന്നിവ ഇരുപക്ഷവും തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

ഐവറി കോസ്റ്റ്

4. സന്ദർശന വേളയിൽ, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി പ്രസിഡന്റ് അലസാനെ ഔട്ടാരയെ സന്ദർശിക്കുകയും പ്രസിഡന്റ് ദ്രൗപദി മുർമുവിന്റെയും പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെയും വ്യക്തിപരമായ ആശംസകൾ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ശക്തവും സുസ്ഥിരവും പരസ്പര പ്രയോജനകരവുമായ ഒരു പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള തന്റെ കാഴ്ചപ്പാട് പങ്കുവെച്ചതിന് വിദേശകാര്യമന്ത്രി പ്രസിഡന്റിനോട് നന്ദി പറഞ്ഞു. EAM ഉപപ്രധാനമന്ത്രിയും പ്രതിരോധമന്ത്രിയുമായ ടെനെ ബിരാഹിമ ഔട്ടാരയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും, വളർന്നുവരുന്ന പ്രതിരോധ-സുരക്ഷാ പങ്കാളിത്തം ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. വിദേശകാര്യ മന്ത്രി, വിദേശകാര്യ-അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ സഹമന്ത്രി നിയാലെ കബയുമായി ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. വ്യാപാരം, നിക്ഷേപം, കൃഷിയും കാർഷികോൽപ്പന്ന സംസ്കരണവും, ആരോഗ്യം-മരുന്ന് നിർമ്മാണം, ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, ഊർജ്ജം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനം, വിദ്യാഭ്യാസം, ശേഷി വികസനം എന്നീ മേഖലകളിലെ അവസരങ്ങളും ഉഭയകക്ഷി ബന്ധത്തിന്റെ സമസ്ത വശങ്ങളും ഇതിൽ അവലോകനം ചെയ്തു. ഉഭയകക്ഷി വ്യാപാരം 1.5 ബില്യൺ US ഡോളറിലധികം വരുമെന്ന് ഇരുപക്ഷവും വിലയിരുത്തുകയും, നിക്ഷേപം, പ്രാദേശിക ഉൽപ്പാദനം, സംസ്കരണം, മൂല്യവർദ്ധനവ് എന്നിവയിലൂടെ അത് കൂടുതൽ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രാദേശികവും ആഗോളവുമായ സംഭവവികാസങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവർ

ആശയവിനിമയം നടത്തുകയും, സൗത്ത്-സൗത്ത് സഹകരണത്തോടുള്ള തങ്ങളുടെ പ്രതിബദ്ധതയും അന്താരാഷ്ട്ര വേദികളിൽ ആഫ്രിക്കയുടെയും ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെയും മുൻഗണനകൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനുള്ള തീരുമാനവും ആവർത്തിച്ചുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

5. സന്ദർശന വേളയിൽ, ഇന്ത്യയിൽ പരിശീലനവും ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ കോഴ്സുകളും പൂർത്തിയാക്കിയ ഇന്ത്യൻ ടെക്നിക്കൽ ആൻഡ് ഇക്കണോമിക് കോ-ഓപ്പറേഷൻ (ITEC) പദ്ധതിയിലെ ഐവറിയൻ പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥികളുമായി വിദേശകാര്യമന്ത്രി സംവദിച്ചു. ദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസം, സാക്ഷരത, സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയുടെ ചുമതലയുള്ള മന്ത്രി എൻഗെസ്സാൻ കോഫി ഈ ആശയവിനിമയത്തിൽ പങ്കുചേർന്നു; പങ്കാളിത്തം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കലിനും നൈപുണ്യ വികസനത്തിനുമുള്ള സുപ്രധാന പങ്ക് ഇതിൽ എടുത്തുപറഞ്ഞു.

6. EAM ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങളുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും, ഐവറി കോസ്റ്റിന്റെ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിലും ഇരുരാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സൗഹൃദബന്ധവും ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിലും അവർ നൽകിയ സംഭാവനകളെ അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു.

7. ഈ സന്ദർശനം ഇന്ത്യയും ഐവറി കോസ്റ്റും തമ്മിലുള്ള ദീർഘകാല സൗഹൃദബന്ധത്തിന് പുതിയ ഉണർവ് നൽകുകയും, പരസ്പര പ്രയോജനകരമായ പങ്കാളിത്തം വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും ആഴത്തിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഇരുപക്ഷത്തിന്റെയും പ്രതിബദ്ധത ഊന്നിപ്പറയുകയും ചെയ്തു.

എത്യോപ്യ

8. സന്ദർശന വേളയിൽ, EAM, ഫെഡറൽ ഡെമോക്രാറ്റിക് റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് എത്യോപ്യയുടെ പ്രധാനമന്ത്രി ഡോ. അബി അഹമ്മദ് അലിയെ സന്ദർശിക്കുകയും പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയിൽ നിന്നുള്ള ഊഷ്മളമായ ആശംസകൾ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രധാനമന്ത്രി അബിയെ വീണ്ടും തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതിൽ EAM അഭിനന്ദിക്കുകയും പരസ്പര പ്രയോജനവും പങ്കിട്ട മുൻഗണനകളും അടിസ്ഥാനമാക്കി അടുത്ത

ഉഭയകക്ഷി ഇടപെടൽ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധത വീണ്ടും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രധാനമന്ത്രി നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ വ്യക്തിപരമായ സന്ദേശം അദ്ദേഹം കൈമാറി. കൂടാതെ, EAM എത്യോപ്യയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡോ. ഗെഡിയൻ ടിമോത്തേവോസുമായി വിപുലവും ഫലപ്രദവുമായ ചർച്ചകൾ നടത്തി. ഇരു നേതാക്കളും ഇന്ത്യ-എത്യോപ്യ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധത്തിന്റെ മുഴുവൻ സ്പെക്ട്രവും അവലോകനം ചെയ്യുകയും വ്യാപാരം, നിക്ഷേപം, കൃഷി, പുനരുപയോഗ ഊർജം, ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, നൈപുണ്യ വികസനം, പ്രതിരോധം, ഖനനം, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ്, ഡിജിറ്റൽ പബ്ലിക് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള മേഖലകളിൽ സഹകരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള തങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്ത പ്രതിബദ്ധത വീണ്ടും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രാദേശിക വികസനങ്ങളെക്കുറിച്ചും പരസ്പര താൽപ്പര്യമുള്ള ആഗോള പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവർ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ കൈമാറി.

9. നാഷണൽ പാലസ് മ്യൂസിയം, സയൻസ് മ്യൂസിയം, എത്യോപ്യൻ ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് എന്നിവയും EAM സന്ദർശിച്ചു. കൂടാതെ, EAM അഡ്വ വിക്കറി മ്യൂസിയം സന്ദർശിച്ചു, അവിടെ അദ്ദേഹം അഡ്വ വിക്കറി സ്മാരകത്തിൽ പുഷ്പചക്രം അർപ്പിച്ചു. അഡ്വ വിക്കറി മ്യൂസിയത്തിൽ, മുതിർന്ന സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, നയതന്ത്ര സേനാംഗങ്ങൾ, അക്കാദമിക് വിദഗ്ധർ എന്നിവരുടെ സദസ്സിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു. തന്റെ പൊതു പ്രഭാഷണത്തിൽ, EAM ആഫ്രിക്കയുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം ഉയർത്തിക്കാട്ടുകയും സമകാലിക ബഹുമുഖ സഹകരണം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ കൂട്ടായ പങ്ക് ഊന്നിപ്പറയുകയും ചെയ്തു.

10. എത്യോപ്യയുമായുള്ള ശക്തമായ വികസന പങ്കാളിത്തം കണക്കിലെടുത്ത്, എത്യോപ്യയിൽ ജയ്പൂർ കൃത്രിമ അവയവ ഫിറ്റ്മെന്റ് ക്യാമ്പിന്റെ അടുത്ത പതിപ്പ് ഇന്ത്യ സംഘടിപ്പിക്കുമെന്ന് EAM പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഏകദേശം 450 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കൃത്രിമ അവയവങ്ങൾ നൽകിയ, എത്യോപ്യയിലെ അഫാർ മേഖലയിൽ 2024-ൽ നടന്ന വിജയകരമായ ക്യാമ്പിന് ശേഷമാണ് ഇത് നടക്കുന്നത്. മാനവവിഭവശേഷി വികസനത്തോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധത ഊട്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഫോറൻസിക് സയൻസ്, സ്ത്രീ-ശിശു

വികസനം, മാധ്യമ ഭരണനിർവ്വഹണം എന്നീ മേഖലകളിൽ എത്യോപ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായി ഇന്ത്യ പ്രത്യേക പരിശീലന പരിപാടികൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു.

11. അഡിസ് അബാബയിലായിരുന്ന വേളയിൽ, ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡവുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പങ്കാളിത്തം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി ആഫ്രിക്കയിലുടനീളമുള്ള ഇന്ത്യൻ അംബാസഡർമാരും ഹൈക്കമ്മീഷണർമാരും പങ്കെടുത്ത റീജിയണൽ ഹെഡ്സ് ഓഫ് മിഷൻ സമ്മേളനത്തിലും വിദേശകാര്യമന്ത്രി അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു.

12. വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുടെ എത്യോപ്യൻ സന്ദർശനം ഫലപ്രദമായിരുന്നു; 2025 ഡിസംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി മോദി എത്യോപ്യ നടത്തിയ സന്ദർശനത്തിന്റെയും, 2026 സെപ്റ്റംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി അബി ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചതിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഇന്ത്യ-എത്യോപ്യ തന്ത്രപ്രധാന പങ്കാളിത്തത്തിന് ഈ സന്ദർശനം പുതിയ ഉണർവ് പകർന്നു.

ന്യൂഡൽഹി

ഒക്ടോബർ 11, 2026